

Průběh 21

Pavel Kotau, Mistři pražské artistické fakulty v letech 1437 – 1448.

Diplomová práce ÚČD FF UK. Praha 2011, 101 stran + 2 tab.

Diplomová práce P. Kotaua si vzala za cíl zkoumat početní stav, složení a vývoj sboru mistrů pražské artistické fakulty (fakulty sedmera svobodných umění) v následujících letech od konce husitských válek a uznání Zikmunda Lucemburského v českých zemích (1437 - 1448). Úkol je to jistě nelehký, uvážíme-li, že jde o složité období konsolidace českého státu a znovuobnovení činnosti pražské univerzity.

Práce se skládá z obvyklých přehledů pramenů a literatury, kapitoly věnované zvolené metodě zpracování (prosopografii) a detailního výkladu o proměnách pražské univerzity v dané době, zvláště pak na artistické fakultě. Těžiště práce je ve 4. kapitole pojednávající o mistrech artistické fakulty. Autor vyšel ze shromáždění relevantního historického materiálu, především biografické povahy (uložené do životopisných medailonů), které podrobil prosopografickému rozboru, zaměřeném na „personální složení souboru“ (věková skladba, generační rozvrstvení), geografické a národnostní složení, působení na fakultě a literární činnost, na závěr pak zkoumal vzájemné vazby mezi jednotlivými mistry a mezi skupinami mistrovského sboru fakulty. Výsledkem je zjištění, že mistrovský sbor artistické fakulty let 1437 až 1448 se skládal ze dvou základních generačních vrstev (Husovi pamětníci a „nástupci“), u nichž lze zjistit rozdílnou „životní orientaci“: zatímco starší generace se vyznačovala značným veřejným působením, u nastupující generace je možno pozorovat spíše zaměření dovnitř univerzity. Ze shromážděných údajů je navíc patrné, že oproti předhusitskému období nehrály takovou roli vazby regionální či národnostní, ale spíše „náboženské“ a politické. Ale protože jde o přechodné období, v němž se teprve utvářela budoucí podoba pražské univerzity (početní omezení a jeho důsledky, redukce činnosti na jedinou fakultu a nakonec i národnostní a konfesijní profil), nelze jednoznačně konstatovat převahu „nových prosopografických vazeb“ a celkové orientace mistrovského sboru.

Jestliže jsou vymezena základní kritéria zvolené skupiny osob (mistři pražské artistické fakulty), nelze tak jednoznačně mluvit o mistrovském sboru fakulty, protože ne každý promováný magistr byl považován za člena fakulturního učitelského sboru, navíc není patrné, zda se fakulturní mistrovský sbor dále dělil na „actu regentes“ a ostatní učitele, jak bylo

obvyklé v předhusitském období). Poněkud nejasné je i určení chronologického rámce výzkumu: jestliže spodní hranice (1437) je jednoznačně dána (Zikmundovo přijetí v Čechách, panovnické obnovení univerzitních privilegií), je oproti tomu rok 1448 poněkud „nepřesným“ mezníkem, který je sice vysvětlitelný jako zásadní přelom v politickém vývoji země (dobyty Prahy Poděbradovými stoupenci), to bezprostředně se dotýkající univerzity (papežské uznání r. 1447 a vznik nových kolejí – Rečkovy 1438 a Loudovy 1451) se však odehrálo jindy.

Kotasova práce je sestavena na základě shromáždění „representativního množství“ faktografických údajů a na základě (pečlivě excerpované a citované) odborné literatury a vydaných pramenů, které by byl schopen rozšířit jediné původní pramenný výzkum (např. úředních knih apod.). Diplomant měl však více přihlédnout k literatuře týkající se pražských univerzitních kolejí (např. Rečkovy a Loudovy), která by mu pomohla dokreslit vzájemné osobní vazby pražských mistrů.

Výslovné zmínky si v tomto případě zaslouhuje i jazyková a stylistická úroveň diplomové práce, která je sepsána kultivovanou češtinou s minimem jazykových poklesků (jedinou výjimku představuje grafická podoba zkratk a pořadových číslic bez obvyklé diakritiky).

Závěrem je možno konstatovat, že diplomant zvládl vymezené téma diplomové práce po heuristické i metodologické stránce. Odborně je jeho nespornou zásluhou, že poukázal na změny orientace mistrů pražské univerzity, dané především jejich konfesijním zaměřením, a na proměnu dosud obvyklých skupinových vazeb, daných regionálním původem nebo národnostní příslušností. Aniž by to výslovně formuloval, podařilo se mu na základně zevrubné analýzy určit jeden z dominantních rysů nově se rodícího typu tzv. „zemských univerzit“, pro něž byly konfesijní vazby jednou z určujících charakteristik.

Pavel Kotau splnil požadavky kladené na diplomovou (magisterskou) práci a jeho práci „Mistři pražské artistické fakulty v letech 1437 – 1448“ hodnotím známkou „velmi dobrá“.

Praha, 2. září 2011.

PhDr. Michal Svatoš